

Høringsnotat – høring over forslag om lov om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger m.v. på Kulturministeriets område (Lovforslag nr. L 26)

Indledning

Kulturministeriet sendte den 6. august 2021 et udkast til lovforslag om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med COVID-19-kompensationsordninger mv. på Kulturministeriets område i offentlig høring.

Lovforslaget har til formål at reducere risikoen for snyd, svindel og svig med kompensationsordninger mv. udbetalt af Slots- og Kulturstyrelsen for at afbøde økonomiske konsekvenser af COVID-19. Med lovforslaget styrkes Slots- og Kulturstyrelsens tilsyns- og kontrolopgaver vedr. COVID-19-kompensationsordninger mv. på Kulturministeriets område.

Med lovforslaget foreslås det:

- At give Slots- og Kulturstyrelsen hjemmel til at indsamle og behandle, herunder foretage samkøring af oplysninger fra andre offentlige myndigheder mv., når det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af styrelsens tilsyns- og kontrolopgaver vedrørende COVID-19-kompensationsordninger mv.
- At give Slots- og Kulturstyrelsen terminaladgang til nødvendige oplysninger om fysiske eller juridiske personers økonomiske eller erhvervsmæssige forhold i indkomstregistret, når det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af styrelsens tilsyns- og kontrolopgaver vedrørende COVID-19-kompensationsordninger mv.
- At etablere en whistleblowerordning, som omfatter de COVID-19-kompensationsordninger mv., som administreres af Slots- og Kulturstyrelsen, herunder at sikre beskyttelse af whistleblowere.
- At indføre en forpligtelse til at hemmeligholde oplysninger, der har tilknytning til underretninger vedr. COVID-19 kompensationsordninger mv. på Kulturministeriets område, der hidrører fra Hvidvasksekretariatet, for Slots- og Kulturstyrelsens ansatte.

Høringsfristen var den 3. september 2021. Ved fristens udløb var der indkommet 13 høringssvar, hvoraf 4 indeholdt bemærkninger. Der er modtaget høringssvar med bemærkninger fra Dansk Forfatterforening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Organisationen Danske Museer og Datatilsynet.

Skatterevisorforeningen, Rigsrevisionen, AOF Danmark, Udviklings- og Foreningsstyrelsen, Digitaliseringsstyrelsen, Folkehøjskolernes forening i Danmark, Danmarks Teaterforeninger, KL og Dansk Erhverv har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

I det følgende redegøres for de modtagne hørings svar og Kulturministeriets kommentarer hertil. Indkomne forslag til sproglige justeringer er ikke medtaget, ligesom indkomne forslag til lovtekniske justeringer ikke er medtaget.

Økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) indstiller, at det kommende kontrol- og tilsynsarbejde ikke pålægger de folkeoplysende foreninger mere arbejde end højst nødvendigt, da foreningerne har et stort efterslæb med at få deres kerneopgave i omdrejninger igen.

Kulturministeriets bemærkninger:

Lovforslagets formål er at sikre, at Slots- og Kulturstyrelsen kan udføre de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger vedrørende udbetalinger af COVID-19-kompensationsordninger mv. på Kulturministeriets område. Slots- og Kulturstyrelsens muligheder for indsamling, registrering og samkøring af oplysninger styrkes, herunder ved at styrelsen gives terminaladgang til indkomstregistret. Derudover indføres der en whistleblowerordning, og der indføres en særlig tavshedspligt for ansatte i Slots- og Kulturstyrelsen for oplysninger, der hidrører fra Hvidvasksekretariatet. Lovforslaget indeholder derfor ikke forslag, der pålægger de folkeoplysende foreninger – eller ansøgere i øvrigt – yderligere forpligtelser.

I den forbindelse kan der i øvrigt henvises til afsnit 5-6 i de almindelige bemærkninger i det foreliggende lovforslag, som omhandler økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. og administrative konsekvenser for borgerne. Her vurderes det, at lovforslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. eller administrative konsekvenser for borgerne.

Datatilsynet noterer sig overordnet, at Kulturministeriet i forbindelse med lovforslaget har overvejet betydningen af de databeskyttelsesretlige regler og har forholdt sig nærmere hertil i lovforslagets bemærkninger.

Indsamling, behandling og videregivelse af oplysninger vedr. COVID-19-kompensationsordninger mv.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) foreslår, at det i lovforslaget udspecificeres, hvilke nærmere regler for kontrol og tilsyn, der påtænkes indført, samt omfanget af den kommende kontrol og den deraf følgende konsekvens for organisationer under Kulturministeriets område. DFS er bekymret for, at kulturlivet kan risikere at pålægges uforholdsmæssige kontrol- og tilsynskrav set i forhold til den modtagne kompensation.

DFS finder det ud fra et gennemsigtighedsprincip problematisk, at kulturministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om Slots- og Kulturstyrelsens tilsyns- og kontrolopgaver på bekendtgørelsesniveau, idet det giver organisationerne

på kulturområdet dårlige muligheder for at gøre sig bekendte med krav til kontrol og tilsyn ud fra lovteksten.

Datatilsynet foreslår, at Kulturministeriet indsætter et afsnit om databeskyttelsesforordningens artikel 5 under pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, som omhandler indsamling, behandling og videregivelse af oplysninger vedr. COVID-19-kompensationsordninger mv. med henblik på at tydeliggøre retsgrundlaget.

Kulturministeriets bemærkninger:

Lovforslagets formål er at sikre, at Slots- og Kulturstyrelsen kan udføre de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger vedrørende udbetalinger af COVID-19-kompensationsordninger mv. på Kulturministeriets område. Slots- og Kulturstyrelsens muligheder for indsamling, registrering og samkøring af oplysninger styrkes, herunder ved at styrelsen gives terminaladgang til indkomstregistret. Derudover indføres der en whistleblowerordning, og der indføres en særlig tavshedspligt for ansatte i Slots- og Kulturstyrelsen for oplysninger, der hidrører fra Hvidvasksekretariatet. Lovforslaget indeholder derfor ikke forslag, der pålægger foreninger eller ansøgere i øvrigt yderligere forpligtelser.

Der foreslås i lovforslaget indsat en bemyndigelse for kulturministeren til at fastsætte nærmere regler for Slots- og Kulturstyrelsen indsamling, behandling og videregivelse af oplysninger, herunder til at udstede regler om hvornår og til hvilke formål oplysninger kan indsamles og behandles, hvornår sletning af oplysninger skal finde sted, hvilke myndigheder Slots- og Kulturstyrelsen kan videregive oplysninger til og om de tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der skal iagttages ved behandlingen. Rækkevidden af bemyndigelsen som anført fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, stk. 4. Det bemærkes, at bemyndigelsen påtænkes udmøntet i en bekendtgørelse, der vil blive sendt i offentlig høring forinden udstedelse.

Kulturministeriet henviser i øvrigt til afsnit 5-6 i de almindelige bemærkninger i det foreliggende lovforslag, som omhandler økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. og administrative konsekvenser for borgerne. Her vurderes det, at lovforslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. eller administrative konsekvenser for borgerne.

Kulturministeriet har taget Datatilsynets forslag til efterretning og har implementeret et afsnit om databeskyttelsesforordningens artikel 5 pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger med henblik på at tydeliggøre retsgrundlaget.

Whistleblowerordningen

Dansk Forfatterforening (DFF) anfører, at konsekvenserne af whistleblowerordningen potentielt kan blive uforholdsmæssigt store for den, der bliver anmeldt af en whistleblower i tilfælde af, at indberetningen beror på en fejlslutning mv.

I forlængelse heraf anfører DFF, at det kan være problematisk, hvis partshøringen af den indberettede ikke finder anvendelse i lovforslaget. DFF anfører i den forbindelse, at den begrænsede indsigtsret kan hindre den, der bliver indberettet, i at forstå, hvad indberetningen egentlig går ud på. På den baggrund foreslår DFF at § 2 stk. 5 om, at partshøring ikke finder anvendelse på de oplysninger, der modtages, udelades.

Desuden foreslår DFF, at udbetalingerne fra kompensationsordningerne mv. ikke sættes i bero, før den anmeldte har haft lejlighed til at komme med bemærkninger til anmeldelsen.

DFF bemærker endvidere, at myndigheden skal behandle den anmeldte som uskyldig, indtil det modsatte er tilstrækkeligt bevist efter almindelige regler på området, og at anmeldelser skal behandles hurtigst muligt af hensyn til såvel anmelderen og den anmeldte ("Fast track").

Datatilsynet henleder opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 32 om behandlingssikkerhed og artikel 35, stk. 1 om konsekvensanalyse, idet den foreslåede whistleblowerordning sandsynligvis vil medføre behandling af personoplysninger, som indebærer en høj risiko for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder. Datatilsynet henleder også opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet bemærker indledningsvist, at formålet med at etablere en whistleblowerordning er at understøtte Slots- og Kulturstyrelsens tilsyns- og kontrolindsats i forhold til COVID-19 kompensationsordningerne mv., således at borgere mv. anonymt kan angive ulovlige forhold til Slots- og Kulturstyrelsen, idet sådanne oplysninger kan spille en væsentlig rolle i indsatsen for at afdække og mindske svindel og misbrug af kompensationsordninger mv. Med den foreslåede whistleblowerordning vil det blive muligt for ansatte, samarbejdspartnere og andre, der evt. er vidende om forhold, der indikerer lovovertrædelser med COVID-19 kompensationsordninger, at agere whistleblower. Kulturministeriet bemærker, at en tilsvarende whistleblowerordning er indført på Erhvervsstyrelsens område for Erhvervsstyrelsens COVID-19-kompensationsordninger.

Som det fremgår af de specielle bemærkninger til § 2, stk. 5, vil Slots- og Kulturstyrelsen kunne undlade at involvere en fysisk eller juridisk person i en sag om modtagelse af en henvendelse om vedkommende gennem whistleblowerordningen, herunder hvis hensyn til effektiv kontrol og retshåndhævelse taler imod det. En whistleblowerhenvendelse vil, hvis den beror på konkret viden om forholdet og en begrundet mistanke, normalt resultere i, at Slots- og Kulturstyrelsen foretager en partshøring af den fysiske eller juridiske person, som anmeldelsen vedrører, hvorefter styrel-

sen på baggrund af høringssvar fra den fysiske eller juridiske person træffer afgørelse om for eksempel sagsafslutning, krav om tilbagebetaling eller indgiver politianmeldelse.

Samtidig vil der kunne være anmeldelser, som har en så alvorlig og veldokumenteret karakter, at der straks må iværksættes kontrol og eventuel politianmeldelse, og hvor forfølgning af lovovertrædelser, efterforskningsmæssige hensyn og hensyn til bevissikring mv. taler for, at der ikke foretages partshøring af den omtalte fysiske eller juridiske person, eller at partshøring udskydes til et tidspunkt, hvor disse hensyn ikke længere gør sig gældende, hvorfor der i § 2, stk. 5, er indsat en mulighed for at fravige reglerne om partshøring.

Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

Kulturministeriet noterer sig i øvrigt Datatilsynets bemærkninger.

Øvrige bemærkninger

Organisationen Danske Museer (ODM) indstiller, at der i forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens afrapportering tages højde for, at ansøgningsprocedurerne har været uklare og upræcise, hvorfor potentielle fejl og mangler kan forekomme i ansøgningerne.

Kulturministeriet har noteret sig bemærkningerne fra Organisationen Danske Museer, idet det dog ligger uden for formålet med lovforslaget at regulere ansøgningsprocedurer for konkrete COVID-19 kompensationsordninger, herunder at regulere Slots- og Kulturstyrelsens sagsbehandling af ansøgninger og udbetalinger vedr. COVID-19 kompensationsordninger.

Øvrige justeringer

Kulturministeriet har i øvrigt efter den offentlige høring foretaget nedenstående justeringer af lovforslaget.

Lovforslaget er justeret fsva. bestemmelserne i § 2 og bemærkningerne hertil, således at ordlyden ensortes mellem lov nr. 1436 af 29. juni 2021 om beskyttelse af whistleblowere og dette lovforslag. Justeringerne indebærer, at beskyttelsen mod repressalier udvides til også at omfatte ansatte eller tidligere ansatte, der hindres eller forsøges hindret i at foretage indberetninger til whistleblowerordningen. Bestemmelsen om krav på godtgørelse for ansatte eller tidligere ansatte ved repressalier er tilsvarende udvidet til også at omfatte ansatte eller tidligere ansatte, som er blevet udsat for repressalier som følge af at være blevet hindret eller forsøgt hindret i at foretage en indberetning. Der er endvidere tilføjet en bestemmelse om, at en afskedigelse skal underkendes og ansættelsesforholdet opretholdes eller genoprettes, hvis medarbejderen ønsker dette, såfremt afskedigelsen er sket som følge af en indberetning, eller en hindret eller forsøgt hindret indberetning.

Endvidere er det udeladt, at § 2, stk. 2, ikke finder anvendelse på sager inden for strafferetsplejen, da det er vurderingen, at dette allerede fremgår af § 2, stk. 3.

Der er endvidere tilføjet to stykker til bestemmelsen om whistblowerordningen, der giver yderligere beskyttelse til whistlebloweren. Dels pålægges det modparten at bevise, at eventuelle ulemper ikke er en følge af indberetningen, og dels er det tilføjet, at whistleblower ikke anses for at have tilsidesat lovbestemt tavshedspligt, forudsat whistlebloweren havde rimelig antagelse til grund for sin indberetning. De to bestemmelser følger lov om beskyttelse af whistleblowere af 29. juni 2021.

Kulturministeriet har revurderet, hvorvidt det er nødvendigt at indføre administrative regler vedrørende whistleblowerordningen. På denne baggrund er forslaget om at give kulturministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om whistleblowerordningen udgået, herunder de almindelige og specielle bemærkninger herom.

Kulturministeriet har indført en solnedgangsklausul for § 3 om indførelse af en særskilt tavshedspligt for ansatte i Slots- og Kulturstyrelsen, således at den særlige tavshedspligt ophører på det tidspunkt, hvor Justitsministeriets forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love (Implementering af initiativer i aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, herunder etablering af National Enhed for Særlig Kriminalitet) forventes at træde i kraft den 1. januar 2022.

Bilag

Oversigt over indkomne høringsvar

De med kursiv markerede har haft indholdsmæssige bemærkninger til lovforslaget

Dansk Forfatter Forening

Skatterevisorforeningen

Dansk Folkeoplysnings Samråd

Rigsrevisionen

KL

AOF

Udviklings- og Forenklingsstyrelsen

Digitaliseringsstyrelsen

Folkehøjskolernes Forening i Danmark

Danmarks Teaterforeninger

Organisationen Danske Museer

Datatilsynet

Dansk Erhverv